

Isabel-Clara Simó

Jonàs

ISABEL-CLARA SIMÓ

Jonàs

Edicions 62

Barcelona

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 917021970 / 932720447).

Tots els drets reservats.

Primera edició: gener del 2016

© Isabel-Clara Simó, 2016

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.,
Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona
info@edicions62.cat
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Àtona Víctor Igual, s. l.
Aragó, 390 - 08013 Barcelona
Imprès a Romanyà Valls

DIPÒSIT LEGAL: B. 28.837-2015
ISBN: 978-84-297-7477-1

JONÀS

Quan vaig conèixer en Jonàs encara no sabia que jo era homosexual. Em repenjava a la barana del ferri de Nova York, el que va a l'estàtua de la dama de cap foradat per on transiten l'assot del món, que són (som) els turistes. Feia uns minuts que mirava l'aigua marró amb pinzellades d'oli i que intentava esbrinar el nom d'una melodia que se m'havia ficat al cap —una fotesa, potser un *jingle*, o un desagradable tema d'algun desagradable musical—, quan en Jonàs es va posar a poc més d'un metre d'on era jo. Jo sóc un tipus normal, que vol dir d'aquells que no criden l'atenció, que no són ni alts ni musculats, ni amb una forma de cap clàssica ni amb unes mans boniques. Jo sóc una persona grisa, malgrat que em mortifica dir-m'ho en silenci a mi mateix, quan les teranyines del son enterboleixen les defenses. Aquell paio era tota una altra cosa. Per començar, duia barret, un d'aquells anomenats *fedora*, i tenia els cabells llargs, fins al lòbul de l'orella, uns cabells daurats foscos i aquella barba per afaitar que fa l'efecte que ha de ser punxeguda com l'esquena d'un ericó; els ulls, encara no ho sabia, eren d'un blau profund. Portava botes i una jaqueta d'ant, envellida, d'aquella manera que tenen les jaquetes de dir que han trescat per la vida abans de rendir-se i anar a raure als cubells de roba per a pobres.

Sóc prou idiota per adonar-me, massa tard, que l'estava mirant atònit, amb la cara de plaer inconscient que provoquen les postes de sol o les *cavalettes* de les òperes. Va girar lleugerament el cap i em va fitar. Devia calibrar-me, els segons en què la sang em pujava a la cara i intentava desesperadament apartar-ne els ulls.

—Em dic Jonàs.

I aleshores va somriure. Tenia un dels incisius d'or, com si fos un vell. Aquella dent devia tenir una història.

Un avió va esgarrapar el cel lletós i el ferri es va bressolar un instant, per recordar-nos que surem, que pesem i que la vida és un miracle fràgil. La dama de la llibertat s'acostava a nosaltres i les amples faldilles eren llargues i commovedores. Hi havia llumetes, flotant, arplegant un raig de sol més enllà de l'illa. Jonàs era un bon nom i la meva enganyadora tímidesa se'n va anar amb les llumetes que atrapava l'aigua bruta i cansada.

—Sóc l'Àlex.

Vam xocar les mans com dos adolescents vells. Em mirava divertit com si fóssim còmplices tàcits de fets imprevisibles. Era tan bell que ofenia la vista, com si estiguessis aprofitant-te d'un privilegi excessiu —un banquer que cobra comissions secretes, un jerarca que manté concubines legals, un sàtrapa que té armes i les fa servir, un assetjador de dones, un polític que parla i parla de responsabilitat, un lladregot que ensopega un botí digne d'un pirata— i era molt difícil desenganxar-se de la seva mirada càlida. Estic hipnotitzat. I és molt agradable.

—Què no t'encaixa? Que em digui Jonàs, que sigui català o la meva dent d'or?

—No sé si posar-te un deu en perspicàcia o posar-me a mi la llufa de la vulgaritat.

—No et mortifiquis, Àlex. És Àlex, no? No et mortifiquis mai. És com masturbar-se sense desig.

—Diu Umberto Eco que la majoria dels visitants li diuen que quina cosa més ressonant és dir-se «eco», i comenta que si algú es pot imaginar que qui porta el nom no hi ha pensat un nombre immens de vegades sense ajuda de l'infeliç que vol passar per llest.

—A què et dediques?

—Ara mateix sóc en un congrés. Amb set companys, tots al ferri, allà dins bevent cervesa i fent-se passar per cosmopolites i intentant pronunciar les erres com si fossin vocals obscures. Dues són noies.

—Et dic com va això de les erres americanes: només has d'encongir la llengua cap endins. Prova-ho: digues *care*, o *thirty*...

Em feia vergonya ensenyar obertament la llengua, encongida i tot, i vaig murmurar oh, sí, funciona.

—I el congrés és...?

—Llatí.

—A Manhattan? Llatí a Manhattan?

—I tu, Jonàs, a qui mai parlaré de balenes, què fas?

—Fotografia.

—A Manhattan? Un altre fotògraf a Manhattan?

—Ningú no diu que les fotografies siguin de Manhattan.

—D'Àfrica?

Però ell va callar. Va deixar de mirar-me i va treure de la butxaca de la jaqueta d'ant gastadíssima una petaca metàl·lica i en va extreure una cigarreta llarga i prima. No va demanar permís. La va encendre. Posava un dels peus

en un sortint de la barana del buc i així tenia tot l'aire d'una estrella de cinema del passat.

Ja teníem la dama a sobre quan ell va dir:

—Àlex, al carrer Vint-i-quatre amb la Primera hi ha un bar que es diu Blessy. T'hi espero avui. A les nou et va bé?

I va tirar la cigarreta a l'aigua i va entrar al vaixell, disposat a baixar-ne. Aleshores vaig veure el bony que li feia, sota la camisa, una càmera amb un objectiu prominent: dur, negre, llarg i ofensiu.

Com el meu desig. Tèrbol i incòmode.

La visita a l'illa va ser avorrida, i els comentaris estúpids. O jo estava impacient per tornar. De fet, frisava perquè fossin les nou. I estava inquiet perquè Jonàs no era enlloc, en l'illa més visitada del món. Potser t'he inventat. I he inventat el meu desig. Potser el meu desig és de gel trinxat que no fa gust de res si no hi aboques un còctel.

L'endemà, a les deu en punt, havíem de tornar a les sessions de l'American Society of Classical Languages, i els companys planificaven la nit. Hi havia tres propostes. Però jo, vaig dir, estava cansat.

—Aquest vol caçar sol, com els falcons.¹

Van riure amb les rialles exagerades i agressives dels qui se saben a dins de la broma i me'n vaig anar, sense esperar el col·lectiu viatge en metro que em feia sentir un escolar fent campana.

A les nou era al Blessy, un bar brut, fatigat, amb flaire de suor antiga. Jonàs no hi era. Vaig seure en una taula i en un no res un millhomes, cobert de tatuatges fins i tot a la calba rasurada, em netejava inútilment la taula amb un

1. Això era d'una sèrie de moda, no me'n recordo quina.

drap brut i hi dipositava un got d'aigua amb gel. Vaig demanar una cervesa i vaig concretar que volia també un got. Detesto beure la cervesa a morro, com tothom, perquè ho fan a les pel·lícules i nosaltres ens hem assignat el paper d'imitadors passius (que, per cert, és l'única forma d'imitadors que existeix).

En Jonàs no va arribar fins a les nou i vint. Duia la mateixa roba, la mateixa càmera i un bolic, de paper de diari, a les mans.

—Arribes tard.

—No sempre les cites amb desconeguts tenen resposta.

—Vols cervesa?

—No. No bec alcohol. Prescripció facultativa.

I em va picar l'ullet.

—Et puc fer una pregunta incòmoda?

—Això és una carallada, nen! Si preguntes això, no dones altra sortida que dir que sí. Ni que sigui per curiositat. És sobre la dent d'or?

Somreia i per sota la taula em va agafar la mà.

La meva pregunta va fugir espantada rere el meu espant i tot d'un cop el desig em va botar foc a les orelles i em va encongir la panxa, i el sexe em va esclatar a dins dels pantalons. Salivava i alhora tenia el coll ressec. La seva mà era una ferida furiosa que m'abocava a la mort dels sentits.

—La pregunta?

I tanmateix em va sortir una veu prou natural:

—Volia saber si ets homosexual.

—Imagino que tu no, Àlex. És Àlex, no? És la teva primera vegada?

—En aquest moment sóc un bebè que acaba de néixer

i que busca desesperadament un murgó del qual ja no es desenganxarà mai.

—Acaba't la cervesa. Anirem a ma casa. És aquí dalt mateix.

Va somriure i va afegir:

—M'agrada ser, per una vegada, el que inicia un altre. Em fa sentir Gran Mestre d'Orient o alcalde d'una ciutat o catedràtic emèrit carregat de medalles.

I tanmateix, quan arribàrem al seu pis, en una onzena planta d'un edifici que semblava a punt de caure, retut, entre polseguera i esgarips de rates fugitives, i va obrir la porta, vam veure que hi havia una dona, vella, dormint en el llit que ocupava bona part de l'estança.

—Merda! —va exclamar, i va tancar ràpid la porta.

Vam baixar a peu les escales, precipitadament, com si fugíssim. M'esclatava el cor i el penis m'havia desaparegut, aterrit, en algun lloc remot on potser ja no el tornaria a trobar mai.

Ja al carrer, vam seure als esglaons del portal i va treure un cigarret de la petaca.

—Qui era? La teva mare o una cosa semblant?

—I ara!

—Però és el teu llit? Casa teva?

—És la senyora Grilli. Italiana. Té demència senil. És la mare de la propietària del bar. Com que la propietària em neteja la casa, o això diu, té la meva clau. I la mare de vegades s'escapa i dorm al meu llit.

Hi va haver un silenci submarí on només se sentia el zumzeig dels pensaments. Almenys els meus. En Jonàs estava avergonyit de ser bona persona. La vergonya dels altres alleugereix la teva.

—De vegades em conviden a dinar i em regalen una ampolla de whisky del bar —va dir, en un murmuri, justificant-se.

—I la prescripció facultativa?

—No: ells ja saben que la regalo.

—I què fas quan és al teu llit?

—Passejo. Vaig a algun parc. Faig fotos. Les parets de Manhattan són com quadres de Tàpies.

—I no et fa fàstic...?

—Ai, Àlex! Si en fa de temps que no sé què vol dir «fàstic»! He menjat escarabats rostits i melmelada de mosca. Es fa amb sucre...

—No m'ho expliquis!

Em va mirar. Feia una nit humida i calenta com si et tiressin l'àle a la cara. I al cos. El meu desig ara m'esgarrapava l'estómac. Tenia els turmells de goma i les mans eren blanques i lliscoses com peixos.

No volia que s'acabés. No volia que s'acabés mai. Volia estar assegut al mig del carrer amb un tipus estrany que podia ser un esbudellador o el fantasma dels meus fastigosos i humiliants sofriments: sentir vergonya d'un mateix.

De sobte:

—Conta'm alguna cosa que t'avergonyeixi.

Vaig denegar.

—Doncs que et mortifiqui. Inèdita, sisplau.

—Un dia el meu pare va comprar un coco. Encara era exòtic, quan jo era petit. Vull dir que no era una cosa que menjaves cada dia. Vam fer la cerimònia, perquè a casa érem molt cerimonials...

—El teu pare...

—Era metge. Però no m'interrompis.

Sentia que plorava mentre parlava i tanmateix no sabia trobar-me la pena ni el neguit.

—Deia que vam fer la cerimònia: primer es fan tres forats, allà on hi ha les marques. I se n'extreu el suc, que és dolç i brut. I el pare va fer la seva martellada precisa. N'estava molt orgullós, de les seves habilitats manuals, que eren escasses. Després la mare va fer-hi fissures, com grills, i els anava separant de la dura closca i els repartia: un per al meu cosí, l'Eduard, un altre per a la Maia, la meva germana, un de tercer per a en Carles, el germà petit, i encara un altre per a la Manolita, la minyona. Els pares no en menjaven, però somreien mirant-nos a nosaltres.

»Jo vaig anar a la meva cambra, a dormir, encara amb el dolç coco a la boca, i en un no res em vaig ficar al llit, a veure si em donaven temps, abans de la imminent ordre de tancar el llum, de llegir el tebeo que tenia amagat, perquè sempre en tenia un d'amagat. Llegir tebeos era lleig, era vulgar, i al pare no li agradaven. El tenia a sota del coixí, i oh meravella, hi vaig trobar una bala, però no de vidre, sinó de plom, que li havia pispat a l'Eduard. Sentia soroll i me la vaig ficar a la boca, per amagar-la. Entraven els pares a dir bona nit i en aquell moment la bola de plom es va ficar per la laringe. Has sentit mai la mort? No hi ha túnels ni llums: és apegalosa, repugnant, és una ventosa que t'esclafa la cara. Estava ofegant-me i em moria i aleshores la mare em va fer un cop poderós a l'esquena. Va ser una hòstia bàrbara, i la bala va sortir disparada i va rebotar una vegada i una altra. També va saltar el tros de coco que estava menjant. Vaig ser conscient que tornava a la vida, que panteixava violentament, que plorava i moquejava com una font. Aleshores el meu pare es va ajupir i va agafar el

trosset de coco que m'havia saltat de la boca. Es va aixecar i el va enlairar com la dama d'avui enarbora la torxa, i va dir: "Mira què n'ha fet, del meu coco". Jo tenia set anys.

En Jonàs va acariciar-me els cabells, en un gest moles-tíssim de compassió.

—Deixa! Estigues quiet! Que no ho saps, que l'única cosa que no podem perdonar és quan algú ha estat testimoni de la nostra feblesa?

—Bestieses! Quan tinguem un llit t'acariciaré de debò. I t'agradarà. T'agradarà com si li fessis botifarra a ton pare.

—Ara et toca a tu.

—A mi?

—Sí: una cosa vergonyosa, o desagradable.

—Tota la infància és vergonyosa. Érem febles i estúpids, i els grans abusaven d'una manera o altra de tots nosaltres. La infància és un martiri. No sols per a tu, daixò, Àlex?

—Sí: em dic Àlex. Que tens Alzheimer o què?

Va riure i va apagar la cigarreta amb el peu, sota la sola.

—El meu pare era comptable. D'una empresa que es deia Cotonerres Cairó, SL, que distribuïa teixits. Hi havia dos camions atrotinats, uns treballadors bruts i espellifats, l'amo, que era el senyor Cairó, i el seu fill Juanico, perquè la mare era aragonesa i li havia quedat el nom que li deia quan era petit. Veus? Un altre que no es va poder defensar dels abusos dels grans. La meva mare havia mort i jo era fill únic. Feia campana a l'escola, posava petards a la porta de l'entrada quan hi havia enrenou de veïns, transportava, amb les mans nues, cagarades de gos al peu de l'escala i s'armaven uns embolics fenomenals. No en feia ni una de recta. El pare em pegava sovint, i a cada pallissa em feia més dolent. Els càstigs mai no han servit de res, ni les

presons no han inserit mai ningú. Ho sap tothom, però són rituals antics. Coneixes la teoria del mem? El cas és que un dia em vaig desmaiar, i a l'escola van alarmar-se, perquè tenia la pressió arterial per terra, i van fer les passes perquè em visités un metge del cor.

»M'hi va acompanyar el pare. A ell li semblava un misteri perillós i profund visitar un metge del cor. Estava empegueït i es va embarbussar parlant amb la infermera. A la fi vam entrar. El metge era fosc: roba fosca, ulls foscos, pell citrina i parlava poc. El pare va restar a la part on hi havia la taula del metge i a mi em va fer entrar rere un paravent blanc, clínic. Em va fer treure la samarreta i es va posar a practicar un electrocardiograma. Jo estava espantat. I, aleshores, va posar la mà sobre el meu sexe i el va pessigar suaument. Vaig sentir fàstic i ganes de fugir, però li tenia por a aquell home fosc que estudiava cors. Em va magrejar i després em va deixar anar. Sense ni tan sols mirar-me.

»Va prescriure una altra visita per a la setmana següent. Quan va arribar el dia m'hi vaig rebel·lar, i li vaig dir al pare què havia passat. I saps què va dir? “No diguis bestieses! Si és un metge molt distingit”. I vaig tornar a passar per la mateixa humiliació, amb la complicitat del pare. El vaig odiar. Fins que l'odi es va fondre i va esdevenir compassió. Anys després. D'adult.

—Les persones autoritàries tenen un respecte reverencial per les que troben per sobre d'ells. Tots els autoritaris són brossa, són fem, són deixalles, són sucs fermentats de sang d'escarabat, són...

—Va bé, tio! No t'embalis. Sembles un d'aquells manifestants que criden i aguanten pancartes per tenir un món millor...

—Vols dir que fan (fem) mal fet?

—Vull dir que no cal ser tan ingenus. Que el mal és al món i que...

—Però hi ha hagut avenços, gràcies a persones que han agafat pancartes i han cridat pel carrer!

—De debò creus això? Hi ha hagut revoltes. I en totes, els revoltosos han pagat un preu massa alt. Escolta, prou de romanços. Ja hem, com es diu?, trencat el gel. Tens llit?

—Sí, al Cinquanta-quatre amb Madison. És un hotelet que està bastant bé. Però comparteixo habitació amb en Xavi Belmonte, un company.

—No ens en podem desfer?

—Caldria un ganivet esmolat, una serra elèctrica i un bagul hermètic.

—No deu haver sortit?

—Sí, però és imprevisible quan tornarà. I té clau.

—Un hotel, doncs. Com estàs de pasta?

I aleshores em vaig adonar que aquell era un desconegut, que es deia fotògraf i que el que volia era un llit. Qui es pot empassar la història d'una veïna boja que dorm al teu llit? I un rave! Sóc ingenu i poca-solta, però no sóc un babau.

—No tens pasta eh? —li vaig dir. Fins i tot jo em vaig adonar de la mena de veu, bel·licosa i despectiva, que m'havia sortit.

Va torçar el cap envers mi. Vaig veure que, literalment, els seus ulls blaus esdevenien grocs i després marrons, com el diable a les pel·lícules de por per a adolescents necrofílics. Va escopir a terra, entre les seves sabates, tot i que era una escopinada que em dedicava a mi. I aleshores va dir:

—Ets mesquí, tu, daixò, Àlex.

Es va aixecar i se'n va anar a poc a poc.

Jo vaig parar un taxi i vaig donar l'adreça del meu hotel, el Ramada, i em sentia exaltat, amb les orelles bullents, dubtant entre bufetejar-me o felicitar-me. Cap de les dues coses em semblava justa.

Només els imbècils busquen justícia. Estar viu és una injustícia. Els vius fem pudor i sofrim. Els morts també, però els enterrem ben tapats perquè no molestin.

L'habitació estava lliure i segurament en Xavi vindria a les tantes. Se'm va ocórrer cridar: «Hom es cansa aviat de les llàgrimes fredes!».² Que és el que li hauria d'haver dit a ell, i, com sempre, la rèplica m'arribava massa tard.

Em vaig masturbar furiosament i em vaig adormir enrotllat com un cuc.

L'endemà a les deu jo era el primer ponent. La meva comunicació era sobre els cants arvals, com a precedents dels *carmina convivalia* i els elogis fúnebres, *neniae*, de la literatura primitiva romana. Malgrat l'opinió general, jo ho trobava apassionant. Em passava a l'inrevés que a Foix: a mi m'exalta el vell i m'enamora el nou. De fet, l'exaltació pel llatí s'assembla a tots els meus enamoraments, que nedden com peixos en una peixera, fent voltes sense parar i sense arribar enlloc.

No em va escoltar ningú, com sol passar, i jo vaig seure a no escoltar els altres ponents. Quan algú acabava, fèiem cops amb els artells de la mà a la taula, que és la

2. Això és del «Cant IV» de l'*Odissea*. No s'hi adiu, però sona tan bé!

mena d'aplaudiment que hom observa en àmbits acadèmics. El meu grup va fer rogle per dinar. Hi havia en Xavier Belmonte i l'Artur Puig, que sempre tenien gana, i la Mireia i la Blanca, que no s'agradaven però estaven unides per ser les úniques noies (i haver de compartir habitació: *obsequium amicos, veritas odium parit*)³, i també en Kazia, que era de l'Afganistan, i finalment en Carles Ubach, que era fill de notari i anava sempre amb corbata i americana. Jo no en suportava cap i crec que cap d'ells em suportava a mi. A mi no em suporta ningú, perquè sóc reconsagrat. Mesquí, havia dit en Jonàs. Mesquí. És una paraula com la llengua bífida d'una serp.

Tot i així vam dinar junts, i vam quedar que escoltaríem una mica els altres, per cortesia —l'aula era petita, com la nostra ànima—, i vam enyorar Nova York quan encara faltaven tres dies per marxar-ne. Pagava la Facultat. Amb una gasiveria de monja i un control humiliant. Tant se valia: que no ens escoltés ningú, que tot fos esquifit, que odiéssim els altres amb la mateixa intensitat amb què ens odiàvem a nosaltres mateixos. La qüestió era el currículum. Aquesta era la qüestió. Érem com funcionaris de l'antigor, amb maneguins lligats als colzes i unes ulleres reforçades amb esparadrap. Érem obedients i estúpids, i pesàvem les petiteses acadèmiques com si peséssim gotes lluentes d'or. Petits i delmats, miserables rates rosegallibres, domesticats, plorosos i febles. Ancorats a una llengua morta i fent olor permanent de fulles mullades de pluja.

I en Jonàs havia marxat, havia marxat, havia marxat.

3. «Els regals fan amics; la veritat engendra l'odi»; és de Terenci, al segle II abans de Crist.

Vaig tancar-me a l'habitació incapaç d'acompanyar els companys a una estúpida expedició per Manhattan, i aleshores vaig recordar que en Jonàs havia dit que les parets de Manhattan semblen quadres de Tàpies. Vaig anar cap avall, en direcció contrària a Central Park, i m'allunyava de les portes amb veles escortades per porters imponents. Anava cap al sud, cap a la punta del final de l'illa, i a mesura que baixava anava veient Tàpies i més Tàpies, com si fos a dins d'un museu contemplant una immensa exposició seva molt especial. I sense pagar entrada, pensament tan mesquí com ho era tot jo. Ho havia dit en Jonàs.

Cap al vespre estava retut, i havia copiat més de dues dotzenes de grafitis en una llibreta de les antigues, un bloc de molles, no gens virtual. I de sobte vaig recordar el Vint-i-quatre amb la Primera i el bar Blessy. Va començar a ploure una plugeta estèril i molesta que em mullava les ulleres i em colpejava suaument l'anorac, com quan el blat esporga palla, a sota del qual havia posat el meu bloc de grafitis. Un tresor escolar contra el cor. Sentia olor de menjar i la gana m'alçava. En un deli servien bocates i vaig voler menjar-ne un caminant. Feia gust de molsa, mullat de plugim com anava, i, al final, tot i la gana, vaig llençar les restes en una paperera. Quan vaig ser a davant del Blessy només pensava en la meva aparença i en les ganes d'orinar que sentia. N'havia vist bastants, de païos encarrats a la paret pixant, però jo tenia una vergonyant estima pel meu penis, ensinistrat a amagar-lo (una societat fàllica vigila el seu déu i el fa objecte d'orgull i esca de pecat).

Al lavabo del Blessy, tan pudent que marejava, un raig furiós d'orina groga contra una tassa trencada i que va resultar que no tenia aigua. Hi havia un rètol a la paret que

deia: «Fuck my mother, guy!». No era un mal consell, si ho mires bé. A la barra no hi havia lloc, però, de puntetes, vaig demanar una cervesa. Em va servir una dona baixeta, de cabells blancs, vestida de negre. Potser era la que dormia al llit d'en Jonàs. Aquella dona, vella i groga, havia tingut més ració de Jonàs que no jo en la meva esplendorosa i candorosa joventut, mira quina punyeta. Em va venir al cap el *Liber Maiolichinus* i el seu llatí medieval ple de girs vulgars. Jo n'havia llegit les restes que quedaven del rebuf del temps.

I aleshores, en una taula, bevent un Red Bull, hi havia en Jonàs. Va aixecar la llauna fins a l'ala del *fedora*, com una salutació cowboy, i vaig sentir que em liquava, que les mans se m'esmicolaven en pols com si fossin fetes de farina i que la llengua estava cosida al paladar, i tanmateix vaig anar on era ell. Tenia el bolic que portava la nit abans, que de fet era un diari ronyós que embolicava alguna cosa prima, que podia ser un llibre prim, i duia la mateixa vestimenta. Jo semblava un estudiant aplicat, que s'ha posat calçotets nets i camisa planxada i que era capaç de recordar el *Liber Maiolichinus*. I que era un merdós covard i un estúpid indestructible, és a dir, d'aquells a qui els llibres se'ls acumulen com a davant d'una muralla i no penetren els teixits de l'ànima.⁴ *I ain't got nobody, and nobody cares for me* (com n'és de reconfortant, el *blues*!).

—Vull... Voldria... Espero... Això d'anit.

—Calla, alumne de col·legi de jesuïtes, i seu. Quan et comportis com un pollós, jo marxaré. Et dius Àlex, oi?

4. L'autocompassió és com una verdura podrida que, quan hi fiques mà, tot de suc repugnants i d'olors pudents et donen una bona lliçó sobre el pas del temps. L'autocompassió és per a imbècils, Àlex!

El somriure còmplice volia dir que tot estava bé. I que tornàvem al punt de partida.

—No beus mai? Has estat alcohòlic?

—No, no, no: un alcohòlic ho és per sempre. És que no vas al cine ni llegeixes novel·les? Em vaig passar de rosca. Amb les amfetes també. Però ara estic bé. Ah, i per a la teva informació, acabo de guanyar un bon munt de pasta.

—Ho sento, tio, no saps com ho sento. Són tantes prevencions, que et fan des que neixes...

—A mi potser no me'n feien tantes, però aquell metge del cor va fer la seva feina davant els nassos de mon pare. A ell li semblava bé. Tè'n recordes, no? No conto aquestes intimitats a tothom.

—Escolta: aquella dona de la barra és la teva bella dorment?

—Es diu Maria Grilli. Havia estat una bellesa. Això m'han dit. No parla ni un borrall d'anglès i ha perdut la xaveta. Demència senil.

—Et fa compassió? Això és tot?

—Àlex, fill, mira que ets dur de closca: qui trauria del seu llit una pobra boja que no t'ha fet cap mal?

—Sóc un imbècil?

—Ets un ocellet amargat, recelós i complicat, que no sap un borrall de res. Excepte de coses mortes. Vius en un cementiri.

—Però t'agrado?

—Parles com una doneta: estaria ara parlant amb tu si no fos així? Ho has de verbalitzar tot? Les angoixes, les pors? Els mals moments, els...?

—Ep, ep: que vas ser tu qui em va demanar que contés alguna cosa humiliant o mortificant o no sé què en vas dir.

—En justa compensació, ara digues-me alguna cosa lluminosa.

Feia olor de peix fregit i de curri, i també de peus i de pets. Feia olor de persones fatigades i brutes. Als meus peus hi havia un escarabat mort de deu centímetres de llarg. Una cosa lluminosa enmig de la foscor, la brutícia i la ciutat farcida de quadres de Tàpies pertot arreu.

—Només se m'acut el *Liber Maiolichinus*.

—Segur que ara mateix m'ho expliques.

—Si te n'has de burlar...

—No, no: em fa gràcia veure un alumne aplicat, vestit com tu i amb les pestanyes llargues i la pell rosada. Va: deixa-ho anar.

—Els pisans, de Pisa vull dir, fan una croada contra els sarraïns de Mallorca. En el segle XII.

—Els sarraïns eren un obstacle al comerç pisà, suposo.

—Una cosa així, devia ser. Rere les guerres sempre hi ha interessos comercials.

—No te'm facis cínic, ocellet. No t'escau.

—No em diguis ocellet. Ni ocellot, d'acord?

—*Uccellacci e uccellini!*, de Pasolini, això sí que és gran de debò!

—Però els pisans no devien ser bons mariners, perquè passen de llarg les illes i desembarquen a Blanes. Desembarquen i comencen a matar gent, i aleshores, diu el poema, un va dir: «Som catalans, així ens diuen». És a dir, nosaltres no som sarraïns, som catalans. Saps? És la primera vegada que apareix la paraula «català» en un escrit. Segle XII. Sembla que encara estem dient-ho: Eh, que som catalans! No ens confongueu. Bé, en resum: el nom sencer del llibre és *Liber Maiolichinus de Gestis Pisanorum Illus-*

tribus, que vol dir «llibre mallorquí de les gestes il·lustres dels pisans». És una epopeia. Aquesta croada va ser a principis del segle XII, el 1113 o 1114. A Catalunya manava el comte Ramon Berenguer III. Està en hexàmetres...

—Aprovat: sí que és lluminós.

—Què és *Uccellacci e ucellini*?

—Més lluminós que el teu llibre mallorquí. No pots viure sense haver vist aquesta preciositat de Pasolini.

—Vols llum? «*Et exsultavit spiritus meus...*».

—Mira: cantes bé. Això és Bach, rei, ho sap tothom.

Més llum:⁵

*Once I laughed when I heard you saying
that I'd be playing solitaire
uneasy in my easy chair.
It never entered my mind.
And once told me I was mistaken
that I'd awaken with the sun
and ordered orange juice for one.
It never entered my mind.
You had what I lack, myself
now I even have to scratch my back myself
once you warned me that if you scorned me
I'd say a lonely prayer again
and wish that you were there again
to get into my hair again.
It never entered my mind.
Once you warned me that if you scorned me
I'd say a lonely prayer again
and wish that you were there again*

5. Jonàs no canta: recita, amb veu rogallosa i en sordina.

*to get into my hair again.
It never entered my mind.*⁶

—Què és?

—És una de les més belles cançons del millor de tots, del més gran, del que esgarrapa amb ungles afilades la teva columna vertebral: Miles Davis.

—És difícil fer-se'n una idea sense la música.

—Espera.

En Jonàs va desembolicar el paper ronyós de diari i hi va aparèixer un iPad lluent i nou, net i polit, com el d'un xicot de casa bona. El va manipular un parell de minuts i me'l va allargar.

—No tinc auriculars. Acosta-te'l a l'orella per no fer massa soroll.

La cançó era tan trista com un clam en el desert, com un patiment bíblic, com un dels cercles de l'infern, com una criatura fugint de les bales de soldats furiosos a qui els han extirpat els sentiments. T'hi submergies i senties el fred alè de la mort al clatell.

Quan es va haver acabat, vaig notar un silenci sideral: tothom ens mirava i tothom estava quiet i fugint cap en-

6. Un cop vaig riure quan vaig sentir que deies / que jugaria al solitari / incòmode a la meva còmoda cadira. / Mai no m'havia passat pel cap. // I una vegada em vas dir que estava equivocat / que em despertaria amb el sol / i vas demanar un suc de taronja per a un. / Mai no m'havia passat pel cap. // Tu tenies el que a mi em faltava: jo mateix. / Ara fins i tot puc rascar-me l'esquena jo mateix. // Un cop em vas advertir que si passaves de mi / jo tornaria a resar a la verge tot sol / i voldria que fossis aquí / per entrar en el meu cap de nou. / Mai no m'havia passat pel cap. (*La trontollant traducció és de l'Àlex.*)

dins. Miles Davis ens havia travessat, tot i que *it never enter in my mind*.

—Tens un iPad fantàstic —vaig mussitar, i la gent va tornar a les seves coses, com una consigna.

—L'he portat per a tu. Volia ensenyar-te les fotos que he venut, al *New Press Magazine*.

—Ets *freelance*?

—Més o menys. Només són tres.

—D'Àfrica?

—No diguis collonades. D'aquí. De la poma. La poma més apetitosa del món, encara que tingui uns quants cucs al seu dedins.

Va buscar-les i em va passar l'iPad. Era, la primera, la foto d'una mà de noia, alçada, a contrallum, i amb els dits oberts. Entre els dits hi havia membranes translúcides, d'un parell de centímetres. Devia ser d'una noia molt jove, i era evident que no hi havia truc ni les membranes eren falses. Hi brillava, a través d'elles, un raig de llum. El fons era borros, però semblava que hi havia una caixa d'embalatge i una cortina vermellova pengim-penjam. Era una foto hipnòtica.

Vaig passar pantalla i vaig mirar la següent: un cable de la llum mig tort, que travessava un carrer, en plena nit. Hi havia penjada una sabata de dona, de taló molt alt. Era vermella, i feia l'efecte que es bressolava per un vent silent. Al cel brillava un estel i un fanal apagat quasi tocava la punta del taló.

La tercera era una xarranca, pintada a terra, no sols amb guix blanc, sinó amb coloraines. Estava molt ben feta. S'hi veia l'asfalt ple de pegats típic dels carrers de qualsevol ciutat, no només de Nova York.⁷ En el quadrat

7. Diuen que aquestes taques fosques són restes de xiclets esco-

central, amb el dibuix d'un castell i una princesa entre dos merlets, hi havia un condó erecte, ple de suc. Se't regira l'estómac, veient aquestes coses.

Eren fotos molt bones.

—Ets bo. Molt bo.

—Gràcies. Una part és paciència. I una altra, que aquesta sap comportar-se.

I va treure de sota la gastada jaqueta una Nikon D800, digital. Ja no portava el teleobjectiu, i se la veia inofensiva, com un gatet afectuós just abans de cruspir-se un ratolí.

Ens vam quedar callats i a mi em bullien les orelles i tornava a tenir una erecció engavanyadora, amb aquella franquesa que té la natura, que no s'està de subtileses.

—Vols que intenti aportar més coses lluminoses?

—Per avui ja n'hem tingut prou, no? I avui tinc llit.

—Segur?

—Sí, la Janet s'ha disculpat un cop més per sa mare i de segur que ara estarà uns dies controlada. Té moments bons. Veus? Fins fa uns minuts ajudava al bar i tot.

No em va semblar ni brut ni deixat. Tot al contrari. Feia bona olor, com si haguessin fregat (en homenatge a mi?), i vaig poder sentir la fragància floral i fresca dels llençols. Em commovia aquest home que podia tenir a qui volgués i que ara (ara: quant dura un «ara»? Si ho sabíem, faria terror viure) m'havia triat a mi. Jo estava ansiós i espantat. Ja no trempava, perquè estava encongint i esporuguit.

pits i trepitjats. Algú va preguntar que què se n'ha fet de les escopido-res, i si és que ara la gent no escup o escup a terra. O meitat i meitat.